

POZDRAVNI GOVOR U POVODU OTVORENJA IZLOŽBE
NACIONALNE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U ZAGREBU
MARKO MARULIĆ – EUROPSKI HUMANIST

Poštovane dame i gospodo, uvaženi gosti,
iznimna mi je čast što smo se danas okupili i što vas mogu pozdraviti u Središnjoj knjižnici u Solothurnu na otvaranju izložbe *Marko Marulić – europski humanist*.

Posebne pozdrave upućujem domaćinu, ravnateljici Središnje knjižnice u Solothurnu dr. sc. Yvonne Leimgruber. Najsrdačnije pozdrave upućujem veleposlanici Republike Hrvatske u Švicarskoj Konfederaciji dr. sc. Andrei Bekić, čijom je zaslugom ova izložba danas ovdje. Hvala vam na srdačnom dočeku te neizmjernom gostoprimstvu. Lijepo je biti u Švicarskoj.

Cijela priča oko izložbe započela je krajem 2019. godine, prije početka predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije. Naime, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu prepoznala je to predsjedanje kao priliku da Europi, ali i svijetu, predstavi neke od najznačajnijih osoba iz hrvatske povijesti. Jedna od njih svakako je Marko Marulić, čije je bogato stvaralaštvo tijekom 2020. ovom izložbom predstavljeno na području Litve, a sada ga predstavljamo i ovdje u Švicarskoj, u Solothurnu. Izložba je i u Švicarskoj također trebala biti postavljena tijekom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije, ali je zbog svima nam znanog razloga, a to je pandemija virusom COVID-19, prebačena na ovu godinu.

Drago mi je da je izložba o Maruliću u Švicarskoj upriličena upravo ove 2021. godine jer ona je u znaku 500. obljetnice tiskanja najznačajnijega Marulićeva djela *Judite*, prvoga umjetničkog epa hrvatske književnosti ispjevana na hrvatskome jeziku. Upravo stoga Hrvatski je sabor godinu 2021. proglasio Godinom Marka Marulića, a Vlada Republike Hrvatske ovu je godinu proglasila Godinom čitanja – stoga mi je drago da izložbu otvaramo ove godine, posvećene kulturi i čitanju.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu u fondu Zbirke rukopisa i starih knjiga čuva dva primjerka drugoga izdanja epa *Judita* koje je otisnuto 1522. go-

dine. Višestruka je i višeslojna povezanost i simbolika odnosa Marka Marulića i svega onoga što on znači u hrvatskoj kulturi i povijesti i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Marko Marulić, otac hrvatske književnosti simbolizira hrvatsko pisano stvaralaštvo i hrvatsku riječ, a Knjižnica, kao stoljetna riznica hrvatske knjige i hrvatske pisane riječi, svojim ukupnim fondom, a posebice onim dijelom koji se izravno ili neizravno odnosi na Marka Marulića, samo potvrđuje njegovo povlašteno mjesto u hrvatskoj i europskoj književnosti.

Izložba na 13 izložbenih panoa (na njemačkom i engleskom jeziku) kroz Marulićev životni i stvaralački put predstavlja reprezentativni izbor građe iz fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Temelj izložbe prikaz je života i rada Marka Marulića kroz uvid u najčitanija Marulićeva djela, koja su već u 16. i 17. stoljeću doživjela brojna izdanja i prijevode. Uz tekstualni i slikovni sadržaj dan je osvrt na Marulićev utjecaj na europske uglednike. Međunarodno značenje Marulićeve pojave dodatno je predstavljeno preslikama priloga o Marulićevu životu i djelu iz brojnih svjetskih enciklopedija, leksikona, kataloga i bibliografija te književno-povijesnih priručnika. Izložba prikazuje kulturno i gospodarsko stanje Marulićeva rodnog grada Splita u doba njegova života i rada. Također prikazuje prisutnost 113 Marulićevih djela na području Švicarske te imena i prezimena osoba koje su najzaslužnije za njihovo tiskanje. Osim Marulića, predstavljen je i rad njegovih hrvatskih suvremenika u Švicarskoj, među kojima svakako valja istaknuti Ivana Stojkovića, teologa i humanista koji je ostavio najveću humanističku knjižnicu ne samo u Švicarskoj nego uopće sjeverno od Alpa. Izuzetno mi je drago da su na izložbi prikazana i četiri odabrana djela Marka Marulića od ukupno osam koliko ih u svome fondu čuva Središnja knjižnica u Solothurnu.

Pripremljen je prigodni katalog izložbe kao trajni podsjetnik na izložbu koja predstavlja i vezu između Hrvatske i Švicarske, a ujedno je podsjetnik na jednu od dodirnih točaka njihove kulturne povijesti. Temelj je to suradnje ovih dviju zemalja u Europi i izvan njezinih granica.

Zahvalila bih Ministarstvu kulture i medija Republike Hrvatske, zatim Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Švicarskoj Konfederaciji te Središnjoj knjižnici u Solothurnu što su omogućili postavljanje ove izložbe u Švicarskoj. Zahvaljujem, također, i dr. sc. Bratislavu Lučinu, voditelju Centra za proučavanje Marka Marulića i njegova humanističkoga kruga *Marulianum*, na čijim se istraživanjima i autorskim tekstovima temelji sadržaj izložbe.

Svi zajedno trebamo biti zahvalni ocu hrvatske književnosti Marku Maruliću što je stvorio i u nasljeđe nam ostavio bogatstvo svog stvaralaštva i što nas i danas povezuje.

Želim vam da uživate u izložbi.

Prof. dr. sc. Ivanka Stričević,
glavna ravnateljica Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu